

Кропивницький фаховий коледж харчування та торгівлі

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні циклової комісії
суспільно-гуманітарних дисциплін
протокол №1 від 30.08.2024 р.
Голова циклової комісії

Вікторія ХИЖЕВСЬКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК 7 ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА	
Галузь знань	Управління та адміністрування
Спеціальність	Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна програма	Товарознавство та підприємництво
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Очна
Семестр	I
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	2 кредити/60 годин
Мова викладання	українська
Розробник	Наталя Присяч, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії
Предмет вивчення навчальної дисципліни	Властивості права і держави в їх юридичному розумінні та вираженні, загальні та окремі закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави і права в їх структурній багатоманітності.
Мета навчальної дисципліни	Формування правової компетентності студентської молоді, що забезпечує її здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство в розв'язанні суспільних проблем та підприємницької діяльності
Компетентності, заплановані знання та вміння	Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України; ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
Заплановані результати навчання	Програмні результати навчання: РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій та торговельній діяльності

	із професійною метою.
Зміст дисципліни	<p>Змістовий модуль I. Держава і право</p> <p>Тема 1. Держава як соціальний інститут</p> <p>Еволюція ідеї про правову державу. Політико-правова думка античності й середньовіччя. Концепції нового й новітнього часу. Правова держава. Поняття і основні ознаки правової держави. Держава і громадянське суспільство. Поняття особи, людини, громадянина. Соціальні, правові властивості особи. Поняття громадянського суспільства, його ознаки та структура. Етапи (періоди) розвитку громадянського суспільства.</p> <p>Стан і перспективи становлення громадянського суспільства в Україні. Співвідношення громадянського суспільства і держави: підходи до розуміння. Шляхи формування правової держави і громадянського суспільства в Україні.</p> <p>Тема 2. Феномен права. Право в системі засобів соціального регулювання</p> <p>Система регулювання в суспільстві: індивідуальний і нормативний рівень. Класифікація соціальних норм. Норми права, моралі, звичаї, традиції, релігійні, політичні, естетичні, корпоративні та інші норми. Співвідношення права і моралі. Роль права в розвитку та зміцненні моральних основ суспільства. Значення моралі в підвищенні правової культури і формуванні поваги до права.</p> <p>Поняття та ознаки права. Соціальна цінність права. Сутність, функції, принципи права. Об'єктивне та суб'єктивне право. Норми права: поняття, структура, класифікація. Джерела (форми) права. Правовий звичай: загальна характеристика. Поняття правового прецеденту. Нормативно-правові акти та їх система (види). Закон та його місце в системі нормативних актів. Нормативно-правовий договір. Система права. Галузі права та правові інститути. Система законодавства. Мета і форми систематизації нормативно-правових актів.</p> <p>Тема 3. Правомірна поведінка, правопорушення, юридична відповідальність</p> <p>Поняття і ознаки правомірної поведінки. Стимулювання та заохочення правомірної поведінки. Правомірна і протиправна поведінка як види юридично значущої поведінки, співвідношення між ними.</p> <p>Загальне поняття правопорушення. Склад правопорушення. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу правопорушення. Види правопорушень. Причини правопорушень. Попередження правопорушень.</p> <p>Юридична відповідальність: поняття, ознаки, види. Мета, функції і принципи юридичної відповідальності. Обставини, що виключають протиправність діянь і юридичну відповідальність. Юридична відповідальність та інші заходи державного примусу.</p> <p>Змістовий модуль II. Основи конституційного права України</p> <p>Тема 4. Загальна характеристика конституційного права як провідної галузі права України</p> <p>Поняття, предмет, метод конституційного права. Система конституційного права, його зв'язок з іншими галузями права. Місце конституційного права в системі національного права України. Конституційно-правові відносини, їх види, суб'єкти і об'єкти. Джерела конституційного права: поняття, система, види.</p> <p>Поняття і основні властивості конституції як основного закону держави. Класифікація конституцій. Реалізація і правова охорона конституції. Загальні засади конституційного ладу України.</p>

Конституційні основи державного і суспільного ладу в Україні. Система гарантій конституційного ладу. Закріплення основ конституційного ладу в законах України.

Тема 5. Правовий статус особи в Україні

Правовий статус особи: поняття, основні ознаки, види, структура. Природа принципів правового статусу особи. Основні концепції прав людини. Ідея трьох поколінь прав людини. Права людини «першого покоління» — «негативні свободи». Права людини «другого покоління» та роль держави в їх забезпеченні. Права людини «третього покоління».

Основи конституційного статусу людини в Україні. Система конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Поняття і види громадянських прав і свобод людини. Політичні права і свободи громадян України. Економічні, соціальні й культурні (духовні) права і свободи людини та громадянина.

Конституційні обов'язки громадян України. Права і свободи: поняття, зміст і співвідношення. Поняття гарантій прав людини, їх класифікація. Система захисту прав і свобод людини в Україні. Міжнародні стандарти в сфері прав людини. Громадянство України: поняття та правове регулювання. Підстави набуття та припинення громадянства України. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Тема 6. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні

Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Вибори: поняття та принципи проведення. Становлення інституту виборів. Виборче право. Об'єктивне і суб'єктивне виборче право. Активне і пасивне виборче право. Види виборів та виборчих систем. Вибори загальнонаціональні та місцеві: чергові, позачергові, повторні; дійсні, недійсні. Мажоритарна і пропорційна виборчі системи: поняття, різновиди. Змішана виборча система.

Виборча система в Україні. Виборчий процес та його стадії. Відповідальність за порушення виборчого законодавства України. Поняття і види референдумів. Предмети всеукраїнського та місцевих референдумів. Юридична сила рішень всеукраїнського та місцевих референдумів. Принципи і порядок проведення референдумів. Відповідальність за порушення порядку проведення референдуму.

Народне обговорення найважливіших питань суспільного і державного життя. Дорадче опитування громадян. Збори громадян та інші форми визначення громадської думки. Відкликання народних депутатів України, депутатів та голів місцевих рад. Звернення громадян.

Тема 7. Конституційна система органів державної влади України. Правові засади місцевого самоврядування

Конституційний принцип поділу державної влади. Поняття та основні ознаки органу державної влади. Система органів державної влади за Конституцією України. Конституційні принципи організації та діяльності органів державної влади. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України: порядок формування, строк повноважень, структура, повноваження, форми роботи.

Місце і роль Президента України в конституційній системі України. Повноваження Президента України, їх класифікація. Акти Президента України.

Місце Кабінету Міністрів України в системі органів державної влади. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: структура, порядок утворення, основні напрямки діяльності, акти,

відповідальність. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Конституційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади.

Судова влада в Україні. Конституційний Суд України. Система судів загальної юрисдикції за Конституцією України. Конституційно-правовий статус органів прокуратури України.

Поняття про місцеве самоврядування. Система та основні принципи місцевого самоврядування в Україні. Органи місцевого самоврядування в Україні.

Змістовий модуль III. Окремі галузі права

Тема 8. Цивільне та сімейне право України

Цивільне законодавство. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Відносини, що регулюються цивільним правом. Учасники цивільних правовідносин. Поняття та загальна характеристика цивільної правоздатності і цивільної дієздатності. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права.

Поняття і форми власності в Україні. Суб'єкти права власності та захист їхніх прав.

Зобов'язальне право. Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та припинення. Цивільно-правові договори: поняття і види. Загальна характеристика окремих видів цивільно-правових договорів. Цивільно-правова відповідальність.

Поняття спадщини. Спадкування за законом і за заповітом. Перша й друга черги спадкоємців за законом. Право на обов'язкову частку спадщини.

Законодавство України про шлюб і сім'ю. Загальна характеристика Кодексу про шлюб і сім'ю. Порядок укладення шлюбу і створення сім'ї. Припинення шлюбу і визнання його недійсним. Рівність прав та обов'язків подружжя. Майнові права подружжя. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей. Позбавлення батьківських прав. Опіка і піклування.

Тема 9. Основи трудового права

Поняття трудового права, предмет його регулювання. Трудове законодавство. Загальна характеристика Кодексу законів про працю України. Поняття, сторони та зміст трудового договору. Трудові правовідносини. Колективний договір. Умови та порядок прийняття на роботу. Порядок припинення трудового договору з ініціативи працівника. Порядок припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу.

Робочий час і його види. Скорочений і неповний робочий час. Час відпочинку. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність. Індивідуальні й колективні трудові спори, порядок розгляду.

Тема 10. Основи адміністративного права України

Поняття, предмет і метод адміністративного права України. Система та джерела адміністративного права. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Адміністративно-правові норми та відносини. Поняття і види адміністративних проступків. Склад адміністративного правопорушення.

Поняття і види адміністративної відповідальності. Види адміністративних стягнень. Основи адміністративного процесу. Органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.

Тема 11. Основи кримінального права

Поняття і система кримінального права України. Характеристика

	<p>Кримінального кодексу України. Поняття і ознаки злочину. Склад злочину. Обставини, що виключають суспільну небезпечність діяння. Стадії вчинення злочину. Добровільна відмова від доведення злочину до кінця. Співучасть у вчиненні злочину. Кримінальне покарання: поняття та ознаки. Види кримінальних покарань.</p>	
Система оцінювання	<p>Сума балів за всі види навчальної діяльності</p> <p>90-100</p> <p>82-89</p> <p>75-81</p> <p>68-74</p> <p>60-67</p> <p>35-59</p> <p>1-34</p>	<p>Оцінка за національною шкалою</p> <p>для заліку</p> <p>зараховано</p> <p>не зараховано з можливістю повторного складання</p> <p>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>
Інформаційне забезпечення	<p>ОСНОВНА:</p> <p>1. Шпиталенко Г.А., Шпиталенко Р.Б. Основи правознавства: навч. посібник. Київ: Каравела, 2019. 376с.</p> <p>2. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2019. 656с.</p> <p>3. Правознавство: навч. посіб. / за заг. редакцією П.Д. Пилипенка. Львів: «Новий Світ - 2000», 2019. 512с.</p> <p>4. Конституційне право України : підручник / за ред. В.Ф. Погорілка. Київ, 2020, 432с.</p> <p>5. Ведерніков Ю.А., Шкарлупа В.К. Адміністративне право України: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 336с.</p> <p>ДОПОМІЖНА:</p> <p>6. Конституція України. – Київ, 1996.</p> <p>7. Кримінальний кодекс України від 5 травня 2001 р. – Київ, 2001.</p> <p>8. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – Київ, 2003.</p> <p>9. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. – Київ, 2002.</p> <p>10. Кодекс законів про працю України. – Київ, 1998.</p> <p>11. Кодекс України про адміністративні правопорушення. – Київ, 2001</p> <p>19. Інформаційні ресурси.</p> <p>1. http://www.un.org/ru - Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй.</p> <p>2. http://www.rada.gov.ua – Офіційний веб-портал Верховної Ради України.</p> <p>3. http://www.president.gov.ua - Офіційне інтернет-представництво Президента України.</p> <p>4. http://www.kmu.gov.ua – Урядовий портал Кабінету Міністрів України.</p> <p>5. http://www.court.gov.ua – Офіційний веб-портал Судової влади України.</p> <p>6. http://www.ombudsman.kiev.ua - Офіційний сайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.</p>	

